

פ"ד א אין בין המורד... פ"ד א אין בין המורד... פ"ד א אין בין המורד... פ"ד א אין בין המורד... פ"ד א אין בין המורד...

שנוני נוסחאות... פ"ד א המורד... פ"ד א המורד... פ"ד א המורד... פ"ד א המורד... פ"ד א המורד...

תוספות רע"ק... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

פרק ד א [נפה] וכבר רמס וטמר... פ"ד א [נפה] וכבר רמס וטמר... פ"ד א [נפה] וכבר רמס וטמר... פ"ד א [נפה] וכבר רמס וטמר...

פרק ד א אין בין המורד הנאה מחבירו... פ"ד א אין בין המורד הנאה מחבירו... פ"ד א אין בין המורד הנאה מחבירו... פ"ד א אין בין המורד הנאה מחבירו...

ה' פרק קמ"א דמילה כהן הר"ב... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

פרק ד א אין בין מורד... פ"ד א אין בין מורד... פ"ד א אין בין מורד... פ"ד א אין בין מורד... פ"ד א אין בין מורד...

רמס וטמר... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

דמוקמי לה דוקא במוז... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

י כ"ן חפארת ישראל י כ"ן

שמעון לשקול בעד ראובן... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

פ"ד א (א) לעשר בגזולו... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

קאמר פלישא בתרא... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה... פ"ד א [אח לנ] משנה...

טעם אחר שלא דקדק בגמרא המתניתין דהגא: רבי אליעזר אומר זן את העמאלה כו'. כהן הר"ן ונראה לי דר' אליעזר לא שרי בעמאלה אלא לזונה מוזנות יתירים כדי לפעמה מכוס דכזירה ליה כיון דאינה עומדת לאכילה אלא למלאכה אינן נהגין בעליה בפטומה. דאדרבא מפנקא טפי ולא עבדא כפיר. הכלל במוזנות הלריון לכדי חייה לא שרי ר' אליעזר דכנה"ג ודלוי מהגאו. ומשום דת"ק פסיק וחי לא יזן את בהמה זין עמאלה זין עטורה דמשמע דכזולה גווי דמחבר בעטורה מהסר גמי ר"ע מברטנורה

שנויי נוסחאות
 שההורה. גד"ז
 הורה. וטמאה.
 גד"ז פסאה; במשכיל
 והפסאה. (הרי הוא).
 גד"ז יתא. מוכרה
 לעבדי כובדים.
 כגמטו עמקות הדוס
 כמטו לעובדי כובדים.
 ד ומרפאותו. משכיל
 ומרפאו; כתי"ק ומרפאו.
 נפש. גד"ז הנפש.

שהורה (ב). רבי אליעזר אומר. זן את הטמאה ואינו זן את הטמאה. אמרו לו מה בין טמאה לטהורה. אמר להן. שהטהורה נפשה לשמים. וגופה שלו יר. וטמאה נפשה וגופה לשמים (ב). אמרו לו. אף הטמאה נפשה לשמים. וגופה שלו. שאם ירצה. הרי הוא מוכרה לעבדים. או מאכילה לכלבים (ב). ד המודר הנאה כהבירו. ונכנס (ב) לבקרו (ב). עומד (ב). אבל לא יושב (ב). ומרפאה רפואת נפשיא.

בפטומה וקא מהכי ליה: טמאה נפשה וגופה לשמים. דלמלאכה קיימא ואינו חושש על פטומה: שאם ירצה מוכרה לעבדים. לאכילה וטטל דמיס יתירים כשביל פטומה: ד עומד אבל לא יושב. מהג' איירי כשנכסי המזכר אכורי על החולה ובמקום שטטלין שר על היציבה עם החולה שאם יושב עמו ואינו טטל שרדו ההגו. הרי מהגאו. אבל עמידה זמן מועט הוא ואין רגילין לישול עליה שר: רפואת הנפש.

תוספת ר"ע
 ד (אות צ"ח) תוי"ש ד"ה אב"ר לא יושב כו'. ד"ה בעמידה ה"ן. והר"ן פסק דאפי' במקום שאין נוסלים שר על הישיבה אסור לישב יתרה שר ישהת כושיב ויתר מברי הצורך וככה"ג בכלהו דוכתי ליה למעבר הכי בלא אגרא:

לא דקדקו כלום בגמרא המתניתין דהגא משום דמינה ובה מוכח. דכרצן אחיא: וטמאה נפשה וגופה לשמים. שאינו יכול ליהנות אלא בעוד נפשה בה הלכך לאו הנאה (יה) אבל עטורה נפשה לשמים. גופה שלו לשמוט. תוספות (דף נ"ח ע"ג): ד עומד אבל לא יושב. כהן הר"ן מתניתין איירי כשנכסי המזכר אכורים על החולה שר על היציבה עם החולה שאם יושב עמו ואינו טטל שרדו ההגו. הרי מהגאו. אבל עמידה זמן מועט הוא ואין רגילין לישול עליה שר: רפואת הנפש.

אור גרול
 ואפשר דה"ל ברבנן דהני וא"כ באשהו דוקא ליכא דל"ל לעל מצוה קעביד כמ"ש הר"ן או במוזנות יתירים וכו' הר"ש הרא"ש. והכא בעברו מיירי היכא דאיכא לרבו לזונו דליכא מצוה. ובמטות יתירים. ואפשר עור דכענעם משש קאמר דלא שכלו לשם עבודת דליכא מצוה.

י כ"ן תפארת ישראל בועז

לקומים
 ד במשנה רפואת נפש לא הוי רפואת גוף לגונו שהמזכר החולה כשענין להכניח על רפואת גונו ה"נ י"ס לו להכניח על רפואת נפשו לומר לו שימיר ועי"ל דזמן מ"ס המ"ט כש הרא"ש דמיירי במקום שאין טטלין שר על הכפאה וזונו רפואת נפש שפוש רפואה לזונו נפשו ולא ע"מ לקבל פרו. (ש"ל): ה"ר ר"ה עומד וכו'. ובמקום שטטלין וכו' א"ז מיירי מתניתין אף במקום שאין טטלין שר אפי' לשיעור אלא דאפילו הכי ישיב אכורה גורש שמה ישהת כושיב ויתר מברי הצורך וככה"ג בכלהו דוכתי ליה למעבר הכי בלא אגרא: שמה ישהת דליה ליה סיכא. (ש"ס):

מהור"ר משה מרדכי שליט"א הניח ראיה לחוס' ז"מ הג"ל ממשנה ט"ז דבזחים מ"ד ע"ס]. עכ"ל הכי דבור לא מהכח נעשה (ככותובת ל"ב ח') עכ"ל ק"ל מעיין (ד"ל' ח') נעשה מלאכה בני חטאת של חבירו, דהיינו ששקל כנגדן משקולת פטור מדיוי אדם וחייב דדיני שמים, וק' הרי מדחייב ט' ל' דנפסלו המי, ואמאי וברי מלאכה בני חטאת אינו סולל רק ע"י מהשכח עבד דומיא דעובד דמיחא ליה [פסחים כ"ז ח' ורומ' ט"ז], וכל שהיך ע"י מהשכח אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ואי"ל הרי בל"ו קשה אמאי דמיסיק התם דנפסלו בהיסח הדעת, אמאי יהיה חייב דדיני שמים ובי מחייב לשמור מי חטאת של חבירו, אע"כ דמיירי במסקנ' לו לשמור, אם כן כיון דשומר הוא ה"ל כנעלים גופייהו לאסור גם במחשבה, דשומר כנעלים, דלא חיי נעמן למימר ליה לאו בעל דברים דידי את [כ"ב דק"ח ז', ועי' סמ"ע ח"מ סס"ד ר"ד]. ליתא דעכ"ס מי עדיף שומר מכהן המקריב שהוא שוחא דידן, ומה שומר, שלא הרשבו הכנעלים אפילו להמעהש שעה, דהיינו לשקל צה משקולת, אפי"ה מני לפסלו במחשבתו, מ"כ"ס כהן ששוחא דידן יתהו, שעשייתו שוחא נעשות המעשה של ד' העבודות, מ"כ"ס סיכול לפסלו במחשבתו, דהרי שוחו של אדם כמותו [כקדושין מ"א ז']. אמנם הדבר, ומה"ש המסנל קרבן במחשבתו, אמרינן דלא הוסיגו מחשבתו לפסול הקרבן, משא"כ בני חטאת שרין דבר שאינו שלו עכ"ל הרי לא נעשה בהמים הראוי נעשות בהן, שהרי כשהסוח דערו לא שמו, להכי פסיר נפסלו מעמנו, ולא ע"י זה האדם. אמנם ק"ל לר"ן כהא ש"ל דלא מקשי ה"כ"ס ממויד, דאכילי יתא שוחא דידן יתהו, אפי"ה כיון דהיינו כמזיד מהשליחות, חו אינו שוחו, ופסיר אוסר, עכ"ל. וק"ל מ"ס מורע כלאים שאינו חוסר כנעיל. ומה שהביא ראיה מפ"ב דחולין [ד"מ ט"א] ששחט בהמת חבירו לע"י דאדם אוסר שאינו שלו ע"י מעשה. ול"מ יש להקל, דהתם ששחט לע"י, אע"ל דהשחיטה גופה אין צה איסור, עכ"ל כל נורד השחיטה לע"י היתה, ונעשה באיסור, משא"כ כהא במסנל, המעשה גופה מלוט הוא ורק המחשבה באיסור הים, ח"כ ממ"ל חי מחשבה הפיגול כמעשה אפילו כחלב בקדירה. ואי לא מחשב מעשה, אפילו כמזיד מני לשחרי, כוורע כלאים בשל חבירו, ול"ע]: (ג) וא"ת ה"כ שרי לזונה יותר מהזריך לחותה, והרי קודם שיעדיף כבר זנה כדי חותה. י"ל דמיירי שכבר זנה אחר כדי חותה, ואח"כ העדיף לה הוא יותר מהזריך לה. וי"ל דאע"ג דנאשחו ונניו שרי לזון אף כבדי חיותן, היינו משום דמני למימר מלוה קעבידת, אבל כשהיה שחיטה שלו, אפילו משום חיים פטור מלפנינו, דאף דנעשה"ח דאורייתא [כח"מ ר"ב ע"י], היינו שלא יערה הוא עמו, ולא ששחטו בהם שאינה שלו, ולא גרם לה הער, יאכילה. אמנם ל"מ הים ג"ל דג' מדריגות יש, כמותן לה לאכל רק

מפרכסו וההטנו, לא היה בעל חיוב לשלם להם למפרע. מיהו אפי"ה אף למ"ד ההם דשרי אף ביכול לבוף לפרוע, קמ"ל הכא מהניתין, דאף דהכא מהמי נופיה כשון אשחו ונניו בלא יתענו, אפי"ה שרי לזון: (בג) מדמהפטמת עי"ז: (בר) רטנו לומר אף כשנפשה לשמים, דהיינו כשהשחט יהיה עכ"ל גופה שלו לאכלה, והם כן נהגה כשהפטמט: (בה) דכשהתמו ח"ן ל הגאה מנופה, דרק למלאכה קעבי ליה, ופטומה מכבירה למלאכה, אבל לזונה כדי חותה לכ"ע אסור [כ"כ הר"ן וע"ן שם סק"ט] (ג) (ב) אול"ל הרי חונה עומדה לך, ולהכמים עכ"ל מדאפשר צדק, האפשר הוא הגאה: (ד) חבירו: (ה) להנאסר והרי נכסי החולה אין אכורים על המזכר רק איפכא נכסי המזכר אכורים על החולה: (ו) זמן מועט: (ז) ר"ל זמן מרובה, ומיירי במקום ששוכרין מי שיטב אלא החולה, ולהכי בעושה בחוסר אסור שמהנה: (א) ר"ל רפואת הגוף, ואפילו אפשר בחמר. ואם

ההפך הנאה. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 י"ד פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 השאלה. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.
 מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג. מ"ג פ"ג.

שנינו נוסחאות

בן הפירות. ד"ג. מן
 הטפות. ז"ג. ז"ג.
 ו' אמר. ל' השאלה.
 ט'. כ"ג. כ"ג. כ"ג.
 אמר. לו. אינה פניה.
 ד"ג. יאמר. ו' אמר.
 .. כמו ש"ח. כ"ג.
 אמר. קונם. לו.
 ומשפ"ר. אמר. לו.
 שדי. שאני. כ"ג. ש"ח.
 .. ד"ג. ובמשפ"ר.
 שאני. וצ"ח. מ"ג. כמון.
 יוסף. קונם. שדי. עלי.
 אם. אני. חורש.
 וב"ח. אדם. מותרין.
 ד"ג. .. מותר. כ"ג.
 ואחרים. מותרין.
 ו' הר"ק. כ"ג. הולך. לו.
 הרבנו. ד"ג. הנוט.
 ו"כ. כ"ג. (וס' הרגיל.
 אצלו. ו"כ. כ"ג).
 ואומר. ד"ג. ואומר. לו.
 מודר. ד"ג. נדר. וכן.
 כסוף. כ"ג. נדר.
 אעשה. כ"ג. אעשה. לו.
 והוא. נוטן. ד"ג.
 ובמשפ"ר. הוא. ובא.
 ונוטל. מזה. כ"ג.
 כ"ג. נוטל. מזה. ובא. זה.
 ונוטל. מזה. לבנות.
 כ"ג. נוטל. מזה. הולך.
 אצל. כ"ג. הולך. לו.
 הפועלים. ד"ג. מועלין.
 (הנאה). ד"ג. לית. שבר.
 כ"ג. ובמשפ"ר. שבר.
 ו' לא. כ"ג. נוסחאות.
 כ"ג. לא. כ"ג.
 לשום. כ"ג. משהו.

לכול הפירות ישהה צדקה דלילו בשעה שכולל ארבע גמי הפקירה היא. גמרא: ו' המודר הנאה מחבירו לא ישאלנו. כתב הר"ב גזרה שמה יסאל ממנו והוא אכר הנאה אותו פלוני עליו. נראה דלאו דדוקא נקט והוא חסר וכו' וכעין שכתב הר"ן לעיל במבקר דאמר' דמחויב לא אחרים שזה דוקא כשצוה הדין למבקר להיבא אומדנה דמחויב לא אחרים אבל אם המבקר אכר על עלמו נכסיו של חולה לא יכנס לביתו כלל. והא' ודאי נראה דלא שמה וזה"ל אם חבירו הדין מנכסיו. וכן כתבו הסי' המודר הנאה מחבירו כהפירוש דה"ה מברשנורה

רמנחא אפקרינהו. גוף הקרקע לא אפקר רמנחא ומיטיגן שמה בשעה שאני לכול מן הפירות ישהה צדקה והתעב שם ויהנה מגוף הקרקע שאני הפקר: ו' המודר הנאה מחבירו לא ישאלנו. גזרה שמה יסאל ממנו והוא אכר הנאה אותו פלוני עליו וכן לא יטע גזירה שמה יטע ממנו: ולא ימכור לו. בפחות משווי גזירה שמה יקח ממנו נתי בפחות משווי וגמלא נהנה: אם היה דרכו לחרוש הוא אסור. ללא איכון אלא שלא יחרוש הוא עלמו כמו שהיה רגיל אבל אחרים יחרשו: ואם אין דרכו לחרוש. דעמו היה שלא יחרשו בה לא הוא ולא אחרים: ו' ואין לו מה יאכל. לחרש דמלחא נקט וה"ה ח"י' יש לו מה יאכל: ובא זה ונוטל מזה. אם ירעה ליתן לו ואני עובר על נדרו אבל איני יכול לטעו לשלם לו דהא לא אמר לו הן לי ואני אכרע ואם

ששאלה לו. רש"י: שאני חורש. כן הוא בגמרא ובספרים גרסינן שאני. והרמב"ם פ"ח מהלכות נדרים העתיק קונם שדי איני חורש כו' ועיין פרק דלקמן מ"ג. ועיין רפ"ק מ"ג בדבור שאני וכו': וכל הדם מותרין. לחרוש לו שדה באותו פרה. ואם איני דרכו טי'. שיש לו אריסין החורשים בשבילו. רש"י: ו' ואין לו מה יאכל. כתב הר"ב אורחא דמלחא נקט וכ"כ התוספות והר"ם ועיין מה שכתבנו בזה ב"מ פ"ט דב"ק: הולך אלל הטעמי. דלאו בליח שויה וזה"ל אם אומר כל המפרנס אינו מפסיד דלא עבדיה שליח כמ"ס ברפ"ז דהובות. והכי איתא התם בגמרא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא כל הון אינו מפסיד דלעלמא קאמר. אבל חנוני כיון דרגיל אללו וקאזל קאמר ליה כמאן דח"ל אל כל ליה את דמי. קמ"ל. ועיין עוד מ"ג שם: ובא ונוטל מזה. כתב הר"ב ואני עובר על נדרו. שהתנויים והפועלים הם צעלי הוצות והוא מה שנתן להם שכרם פרע לו חובו וזה מותר דנתן ב"מ הרמב"ם. וליתא דמוקמי קמא שכתב הר"ב שם. הכא דרך מהנה היא וכפיר דמי שהתנוי נוטן לזה פירות במתנה וחוזר ומקבל מזה מעות דרך מהנה. כ"כ תוספות פ"ט דב"ק ד' ק"ט: היה ביהו וכו'. לא זו אף זו קתני בריבא אשמעינן דליתך מוטיט שרי וסיפא קמשמע לן דאפילו ללורך בנין ביתו הפירו. ר"ן: ו' נוטן לחמך לשום מתנה. הכא ליתא תקנה שיאמר אם תזון לא תפסיד כיון ליתיד הוא אומר הו' כשלתו דלא אמרינן ברפ"ז דהובות דלא הו' שלוחו אלא באומר כל הון כו' בלשון רבים. תוספות שם. והסוד אכן העור כימין ע"כ כתב שיאמר לו כל הון כו' אבל לא יאמר לו להדיח לך ותזון טי'. וכתב ב"י דמשמע ל' דזון בלשון רבים הוא אומר הע"פ שומר כן ליתידה לא מיחוי כשלתו (" כיון שכל' רבים הוא אומר ע"כ. וג"ל דוקא לומר כן שהרי התוספות שדקדקו דדוקא בסתם שיאמר כל הון וכו' אבל למימר ליתיד אם תזון וכו' אסור. אביהו כן ממשכתיי דהכא דלא שריין למימר הכי ועוד מחנוני דלעיל דמפרש בגמרא דל"מ קאמר ל"מ כל הון וכו' ואי הוה שרי למימר ליתיד הוה ל' למחני בחנוני הרגיל אללו אם תזון לא תפסיד והוה ממשע לן רבותא טפי ע"כ. ואי איתא דכל הון רשאי לומר חפילו

המלכות נדרים העתיק קונם שדי איני חורש כו' ועיין רפ"ק מ"ג בדבור שאני וכו': וכל הדם מותרין. לחרוש לו שדה באותו פרה. ואם איני דרכו טי'. שיש לו אריסין החורשים בשבילו. רש"י: ו' ואין לו מה יאכל. כתב הר"ב אורחא דמלחא נקט וכ"כ התוספות והר"ם ועיין מה שכתבנו בזה ב"מ פ"ט דב"ק: הולך אלל הטעמי. דלאו בליח שויה וזה"ל אם אומר כל המפרנס אינו מפסיד דלא עבדיה שליח כמ"ס ברפ"ז דהובות. והכי איתא התם בגמרא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא כל הון אינו מפסיד דלעלמא קאמר. אבל חנוני כיון דרגיל אללו וקאזל קאמר ליה כמאן דח"ל אל כל ליה את דמי. קמ"ל. ועיין עוד מ"ג שם: ובא ונוטל מזה. כתב הר"ב ואני עובר על נדרו. שהתנויים והפועלים הם צעלי הוצות והוא מה שנתן להם שכרם פרע לו חובו וזה מותר דנתן ב"מ הרמב"ם. וליתא דמוקמי קמא שכתב הר"ב שם. הכא דרך מהנה היא וכפיר דמי שהתנוי נוטן לזה פירות במתנה וחוזר ומקבל מזה מעות דרך מהנה. כ"כ תוספות פ"ט דב"ק ד' ק"ט: היה ביהו וכו'. לא זו אף זו קתני בריבא אשמעינן דליתך מוטיט שרי וסיפא קמשמע לן דאפילו ללורך בנין ביתו הפירו. ר"ן: ו' נוטן לחמך לשום מתנה. הכא ליתא תקנה שיאמר אם תזון לא תפסיד כיון ליתיד הוא אומר הו' כשלתו דלא אמרינן ברפ"ז דהובות דלא הו' שלוחו אלא באומר כל הון כו' בלשון רבים. תוספות שם. והסוד אכן העור כימין ע"כ כתב שיאמר לו כל הון כו' אבל לא יאמר לו להדיח לך ותזון טי'. וכתב ב"י דמשמע ל' דזון בלשון רבים הוא אומר הע"פ שומר כן ליתידה לא מיחוי כשלתו (" כיון שכל' רבים הוא אומר ע"כ. וג"ל דוקא לומר כן שהרי התוספות שדקדקו דדוקא בסתם שיאמר כל הון וכו' אבל למימר ליתיד אם תזון וכו' אסור. אביהו כן ממשכתיי דהכא דלא שריין למימר הכי ועוד מחנוני דלעיל דמפרש בגמרא דל"מ קאמר ל"מ כל הון וכו' ואי הוה שרי למימר ליתיד הוה ל' למחני בחנוני הרגיל אללו אם תזון לא תפסיד והוה ממשע לן רבותא טפי ע"כ. ואי איתא דכל הון רשאי לומר חפילו

(*) המלכות האלה פד, ע"כ" נראה כמיוחסות.

י כ י תפארת ישראל י כ י

דבשביעית נדר, הרי לא היו הפירות של מודר מעולם: (ג) גזירה שמה יסאל ממנו: (ג) שמה יטע ממנו. שאלה שייך בכלים, והדרה בשניא, והלואה בשמחה: (ג) אם המקח כחיוו, יש הנאה לשיניהן, ואם הוא צול, גזרינן מכירה אעו לקיחה, ואם הוא צוקר גזרינן לקיחה אעו מכירה [ט"ז רכ"א סקכ"ח], אבל לעיל [כפ"ג סי' ר"ה] דנאסר על רבים, לא גזרו, משום כדי חייו, כך כ"ל: (ג) אם לחבירו: (ג) דבמלאתי היא: (ג) שבעם השולל על סרובו, ונדר לבלי לחרוש עוד בה, וחזר הנשאל והשאלה לו, ולרבותא נקט הכי, דאף דכפ"ג ודאי משתבר שמדכועס אינו רואה בפקדו כלל גם

והלה מותר בה נמשכר
והלה נוסף ואכל מותר
(אם) אין גז' ליתא;
כתיב ויא... בופקרין
(לכל מי שיחוקין)
כתיב ונמשכר בופקרין
... גז' בופקרין... כתיב.
שידע; כמבין ליתא.

ליחידא חכתי הוה ליה למתי גבי חנוני רבוחא הולך אלל חנוני ואומר ליה כל הון כו' ואמאי קמני שאומר איני יודע מה הפסע
שהוא ודאי ליטא קלילא טפי ואין בו לך נדעד שלימות כמו בלשון כל הון איני מפסיד וכן במתניתין דהכא חמתי טיב (גאון)
מתנה לימא. כל הון וכו' וכי תימא דטוק מתנה הוה רבוחא טפי שהמודר עלמו מקבל ממנה שהיה של מדיר א"כ לא הויתו
החוספות כלום דדילמא אפילו אם חזון וכו' כמי שרי והכא דתקן טוקן [גאון] מתנה משום כך רבוחא טפי הכי. הלך נראה בעיני
דליחידא ליכא למימר אפילו בלשון
רבים כל הון וכו' דכיון שאין כל
אלל הוא הוי כשלותו דדוקא כשיש
כאן רבים ואומר כל הון כו' לא הוה
כשלותו אבל ליחיד לא. ולפיכך בין
בחנוני בין בצבא בדרך דהכא לא תקן
דשרי בלשנא דכל הון וכו'. והפור
שכתב שיאמר לו כל הון וכו' שלא

והלה מותר בה. אם אין עמדה אחר
מניח על הסלע. או על הגדר.
ואומר דרי הן בופקרין לכל מי
שיחוקין. והלה נוסף ואוכל ט. ורבי
יוסי אומר טא:

דדוקא כתב כן חלף כלפי מזה מפרססה הוי כאומר לו אבל לעולם לריך שיהיו כאן רבים שיאמר כל הון וכו': והלה מותר בה.
ודוקא כתיב הוי גוונא טעון לאחר בצבאם אבל היכא שיערך שיש ערמה בדבר לא. כההיא דבית הורון דס"פ דלקמן. וכבש הר"ב
ודוקא בלון לו מה יאכל כו' כ"כ הר"ש בפירושו ונראה טעמה משום דהכא מוכחא קנת הערמה. הלכך לא כתיב חלף דדוקא
בלון לו מה יאכל ולא פירשו דלחורחא דמלתא נקט כדלעיל. וביאור שם הלה עיין במ"ו פרק קמא דכתובות: ורבי יוסי אומר.
פירש הר"ב כיון שאין שם אחר כו' הוי כמתנה כלומר דגזרין משום מתנה דבית הורון דכוף פרק דלקמן. נמרא:

תוספות רע"ק

ח [אות מא] הוית' דיה
והלה מותר בה כן
כתב הרא"ש בפירושו,
ולענ"ד מדברי הרא"ש
דציין על רישא דמתני'
ניתן לאחר משום מתנה
מסמע דגם זה מותר
רק באין לו מה יאכל
ורק במתני' הקודם גבי
הולך אצל חנוני כו'
דאורחא דמלתא נקט
א"ל מה יאכל וביותר
מפורש כן בהרא"ש ב"ר
ס"ח א' במתני' דהמודר
הנאה מחבירו הובא
בתיוב' כסוף פ"ה ס"ו.
וכן מדברי הסור סימן
רכ"א דהיא דהובלך
אצל חנוני כתב דה"ל
כיש לו מאכל אלא
דאורחא דמלתא נקט.
ובהך בבא דנותן לאחר
(והיינו כיון דמתניתין נקט
הרע"ב לא נראה כן דציין
דייק לישנא דהרע"ב
מתיר ל"צ לאלמ"י כיון
כתב כן הכא ברישא דמתני' אשר דנמשך גם על זה או דבמתניתין וו ל"צ לחוק אורחא דמלתא אלא דנקט אלמ"י משום סימא דאם אין עמדה אחר כנלע"ד בעי' :

תפארת ישראל יבין

הפקד בפני ג' [כתיב רע"ג]. היינו רק שלא יהיה יכול לחזור בו, או
דמטלטלי גס מד"ס מהני הפקר ביחוד, או דלבעת הדחק העמידו על
ד"ה [ש"ך סקני"ג]: (א) מדלמן שם אחר הוה כמתנה, וקו"ל כתיב [ק]ס[ם]:
וכן בש"ט ס"י רכ"א ס"ח המודר הנאה מחבירו יכול לומר לפנינו וכו' והשמים כלל להא דאין לו מ"י
היינו הוה חלקים בדרך וא"ל מ"י נותן לאחר מתנה סבואר דכתיב בעי דוקא אלמ"י. אבל מדברי
היינו הוה חלקי מתיר במתנה על הסלע והוה דוקא באלמ"י והכי
ושדו להו והוה דוקא באלמ"י אבל ברישא דנותן לאחר דגם ר"י
רש"י וכו' רבי יהודה ורבי יוחנן (ד"ע ב') ד"ה טפי לא עביד ומה דנקט הרע"ב במתני' הקודם אורחא דמלתא נקט ולא
כתב כן הכא ברישא דמתני' אשר דנמשך גם על זה או דבמתניתין וו ל"צ לחוק אורחא דמלתא אלא דנקט אלמ"י משום סימא דאם אין עמדה אחר כנלע"ד בעי' :

ציונים תוספת יום טוב השותפין פרק ה נדרים רע"ק מברטנורה

פ"ה א' שהתפין שנדרו.
פ"ה פ"ג כ"ג ג"ס
פ"ג נק' לא פ"ג כ"ג ג"ס
פ"ג: זה נכנס. מ"י פ"ג
מ"ג: נדום פ"ג פ"ג פ"ג
כ"ג: מ"ג פ"ג פ"ג פ"ג
פ"ה ופ"ה ח"ה כ"י ק"ט:
אור גדול

פרק ה א השותפין וכו' אסורים וכו' רחב"י אומר וכו'.
כתב הר"ב בזמן שיש בחצר דין
חלוקה וכו' מודו טולי עלמא דשנייהס אסורים וכו' ולא אפליגו
אלא בחצר שאין בה דין חלוקה וכו'. ורחב"י סבר יש ברירה.
ובמתניתין דלקמן פסק הר"ב כרחב"י

פ"ד א' במשנה ראב"י
אומר כו'. עיין
בתיוב' ובתוס' תירשו
בשם ר"ת דק"ל
בראב"י ולא מספיקי
דהוא סבר יש ברירה
ויתור אסור במודר
הנאה ואין ק"ל אין
ברירה ויתור מותר
במודר הנאה. ובסו"א
פ"ה (ח' א') הקשה
הא בחצר דוקא בשותפין
לא קפדי אהדרי ברירה
הרגל אבל בשאר
אינש קפדי. ובס"ש
התוס' (שם) ד"ה דריסת
הרגל בשם ר"ת. א"כ
תקשה הא דתנן במשנה
כ' נבי אחד מן השוק
דלראב"י יכול לומר
לחוק של חברך אני
נכנס וק"ל כותב.
ואמאי אי משום ברירה
הא ק"ל דמאורייתא
אין ברירה ואי משום
דלא קפדי והוי ויתור
הא בחצר כ"ע קפדי
בארם אחר שאינו
שותפו. ולק"ס דלחוקך

פרק ה א השותפין * שנדרו הנאה זה
מזה ב. אסורין
ליכנס לחצר. רבי אליעזר בן יעקב
אומר. זה נכנס לתוך שלו. וזה נכנס
לתוך שלו. וזה נכנס לתוך שלו. וזה נכנס לתוך שלו.
וכן נכנס לתוך שלו. וזה נכנס לתוך שלו. וזה נכנס לתוך שלו.

תפארת ישראל יבין

פ"ה א' ששותפין בחצר שאין בו כדי חלוקה דהיינו ד' אמות על
ד' אמות ועוד ד' אמות לכל פתח [כתיב קט"א] וה"ה במשותפין
במקום שבבית כו'. או במטלטל שאין בו כדי חלוקה: (ב) וה"ה הדיוט:
השותף מיירי התם (במשנה ב) וכמ"ש הר"ן שם וגם לצורכו לא קפדי. ועוד נראה דגם אינו יכול לפחות וכמ"ש הר"ן כאן רק משום קונום ספקי
סדרי שיעבוד וא"כ לט"ד ויתור מותר ג"ו מותר. דאין לך לא קפדי גדול מזה דאנינו יכול לחקסיד.

האומר לאשתו . . .
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'
 פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד' פ"ט ד'

שנויי נוסחאות
 ז על פי כו' לפי . . .
 זכ"ל דכ"ל; כתיב . . .
 ונמשכיל לפי. על פי . . .
 אב"ד דבר. דל"ד. דבר . . .
 ז שאת עושה איני . . .
 אוכל. כו"ק. עושה. . .
 איני אוכל כו' איני . . .
 מתכסה. כנמשכיל ואני . . .
 אוכל כו' ואני. וכן . . .
 כסמון; כתיב איני נהנה . . .
 וכן כסמון ליהנות . . .
 ולהתכסות ונכבד כו' . . .
 איני אוכל. . . לאכול . . .
 ולהתכסות אחר הפסח; . . .
 כתיב לאחר. וכן כסמון . . .
 אסור כו' אחר הפסח . . .
 דל"ד. ער (ב) הפסח . . .
 ז א"ל חלבי. כתיב . . .
 ונמשכיל ונמשכיל אם . . .
 הולכת את וכן כסמון . . .
 אחר. כנמשכיל לאחר . . .
 כתיב ונמשכיל ולאחר . . .
 בלא יחל (דבריו); . . .
 כנמשכיל בכל יחל ויחל; . . .
 כתיב ונמשכיל כל . . .
 וי"ל בלא לו בכל . . .
 והלכה. דל"ד ונכתיב . . .
 ונמשכיל ה ל ב ה .

כ"ט כספ"ג דחלה וזמן במשנה ד' פ"ט דתרומות גדולי טבל מותרין ולא קשיא כדמפרש החס הר"ב והוא מהירושלמי דטבל רובו חולין ע"כ. ודבר שיש לו מתירין מותרת חכמים היא כמ"ט במשנה ד' פרק בתרא דביצה והואיל ומטיקרא קודם שגורע הרי רובו חולין לא החמירו בו: ז האומר לאשתו קונם מעשה ידיך. עיין בפירש הר"ב פרק בתרא משנה ד': ואסור בחילופיהן ובגידוליהן. הא קמ"ל דל"ל פירש הר"ב דלאו מתניתין כך נ"ל לפרש הר"ב דלאו דלפני לאו דוקא, אבל הר"ן כתב לעיל דדוקא האלו שמיחד הפירות ואי לא לא והכא הא קמ"ל דכיון שמיחד פירותיו של פלוני הוי כאומר האלו ובספ"א שאני עושה כו' קמ"ל דלע"ג והכא הוה כאלו אמר האלו והוסיף ג"כ ואמר שאני עושה כו' אפ"ה משהי' ולא אמרינן דכיון שאמר האלו הא דשאני עושה לא גרע לוי' ובמתניתין דלפני לא קאי שאני עושה אלא דרישא: ז מותר לאסול ולהתכסות אחר הפסח. ולא אמרינן עד פסח לא קאי כ"א על שאת עושה אבל איסור חיליה וככו' הוא לעולם הר"ב. ומשמע דעל שאת עושה נמי קאי. ולפיכך מ"ט הר"ב הוי משמע שאת עושה עכשיו. לאו דוקא עכשיו. אלא כלומר קודם הפסח ולאסוקי לעולם. וכל מלאך עד הפסח בכל עכשיו הוא. דמגנן להקל ולומר דעד הפסח לא קאי נמי שאת עושה: ז ב"ק דר"ה משנה ב': דהלכה לפני הפסח אסירה בהגלותו עד הפסח. מפרשין בגמרא פ"ב דף ט"ז דכשהלכה אסורה ולוקה על הנהיגה שלמפרע ולעולם אסורה ליהנות קודם הפסח גזירה שמה חלק וכמ"ט כסמון: אחר הפסח בלא יחל דברו: פירש הר"ב ומה שאמר בגדר חל עליו אסור בלא יחל כאלו הקיטו' אם על עצמו אסור וכתבו עוד הר"ן והתוספות [דיהי' נכנס] קמ"ל שזהו ליהנות קודם הפסח כדי שאם הלך לאחר הפסח לא תבא לידו כל יחל כדכר' יהודה דלמחר האומר קונם עיני בשינה היום אם יוסן למחר אל יישן היום שמה ייבן למחר. ורמב"ם כספ"ג מה"ע פסק שאם הסנה הוא אותה שהוא לוקה ופירש הר"ב דל"ל היא ודאי לוקה אלא אפילו הוא שהסנה נמי לוקה אפ"ג דבעלמא המאכל איס' ר' לתבירו אינו לוקה שאני הוא המדיר והמיתל

ז האומר לאשתו קונם מעשה ידיך עלי. קונם הן על פי. קונם הן לפי. אסור בחילופיהן ובגידוליהן (ב). שאיני אוכל. שאיני טועם. מותר בחילופיהן ובגידוליהן (ב). בדבר שזרעו בלה (ב). אבל בדבר שאין זרעו בלה. אפילו גדולי גדולין אמרי' בלא. ז שאת עושה איני אוכל עד הפסח (ב). שאת עושה איני מתכסה עד הפסח (ב). עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות אחר הפסח (ב). שאת עושה עד הפסח איני אוכל. ושאת עושה עד הפסח איני מתכסה. עשתה לפני הפסח אסור לאכול. ולהתכסות אחר הפסח (ה). ז שאת נהנית לוי' עד הפסח. אם תלכי לבית אביך עד החג. הלכה לפני הפסח. אסורה בהנאתו עד הפסח (ו). אחר הפסח (ו). ז שאת נהנית לוי' עד החג. אם תלכי לבית אביך עד הפסח. והלכה לפני הפסח

לומר דעד הפסח לא קאי נמי שאת עושה: ז ב"ק דר"ה משנה ב': דהלכה לפני הפסח אסירה בהגלותו עד הפסח. מפרשין בגמרא פ"ב דף ט"ז דכשהלכה אסורה ולוקה על הנהיגה שלמפרע ולעולם אסורה ליהנות קודם הפסח גזירה שמה חלק וכמ"ט כסמון: אחר הפסח בלא יחל דברו: פירש הר"ב ומה שאמר בגדר חל עליו אסור בלא יחל כאלו הקיטו' אם על עצמו אסור וכתבו עוד הר"ן והתוספות [דיהי' נכנס] קמ"ל שזהו ליהנות קודם הפסח כדי שאם הלך לאחר הפסח לא תבא לידו כל יחל כדכר' יהודה דלמחר האומר קונם עיני בשינה היום אם יוסן למחר אל יישן היום שמה ייבן למחר. ורמב"ם כספ"ג מה"ע פסק שאם הסנה הוא אותה שהוא לוקה ופירש הר"ב דל"ל היא ודאי לוקה אלא אפילו הוא שהסנה נמי לוקה אפ"ג דבעלמא המאכל איס' ר' לתבירו אינו לוקה שאני הוא המדיר והמיתל

לומר דעד הפסח לא קאי נמי שאת עושה: ז ב"ק דר"ה משנה ב': דהלכה לפני הפסח אסירה בהגלותו עד הפסח. מפרשין בגמרא פ"ב דף ט"ז דכשהלכה אסורה ולוקה על הנהיגה שלמפרע ולעולם אסורה ליהנות קודם הפסח גזירה שמה חלק וכמ"ט כסמון: אחר הפסח בלא יחל דברו: פירש הר"ב ומה שאמר בגדר חל עליו אסור בלא יחל כאלו הקיטו' אם על עצמו אסור וכתבו עוד הר"ן והתוספות [דיהי' נכנס] קמ"ל שזהו ליהנות קודם הפסח כדי שאם הלך לאחר הפסח לא תבא לידו כל יחל כדכר' יהודה דלמחר האומר קונם עיני בשינה היום אם יוסן למחר אל יישן היום שמה ייבן למחר. ורמב"ם כספ"ג מה"ע פסק שאם הסנה הוא אותה שהוא לוקה ופירש הר"ב דל"ל היא ודאי לוקה אלא אפילו הוא שהסנה נמי לוקה אפ"ג דבעלמא המאכל איס' ר' לתבירו אינו לוקה שאני הוא המדיר והמיתל

דמדאין זרעו כלה הרי האיסור הראשון מעורב בהן [ולא הו"ל זרעו כמ"ל] וכיון שכן א"ל שהטבל מדהוה ליה דהו"ל. וגם בלא זה י"ל דדוקא כשקדם היתר לאיסור שייך בטול, אבל שתי' לאיסור בטענו' הרי קדם האיסור ליתר, להכי אפילו הוסיף חלק לא בטל. וחילוי מכלל שטעם כפרם ונעקר דלא אמרינן שיהטבל בר' [כדכר' נ"ו ב'] [ועי' י"ד ר"ז סג"ז ו"ו ח"א]. ולבאורה הוי' כ"ל דה"ט דכל שקדם האיסור אמרינן קמא קמא דמטע' לתוכו מהיתר בטל [כפי' מ"ג א'], אבל א"ל לומר כן, דאם קנס בקדם היתר למה בהוסיף ר' אסור. אע"כ ל"ל כהו"ס ב"ק [ק"א ב'] דבמערה בלי הפסק לא אמרינן קמא קמא וכו', וי"ל ראי' לדבריהם מהלכות [פי"ג מ"ה] דדם מת שנטף להוך דם חי טהור, דקמא קמא וכו', אבל בשפה לתוכו טמא, וי"ל קמא קמא וכו', ואיכ' הכא בשמילי' ותהגדילי' כל שעה ורגע. הו"ל שפיר בלא הפסק הקלות, ולא אמרינן כהו"ס קמא וכו'. אלא כ"ל דה"ט דכל שקדם האיסור, הוא עיקרו של הנידול, ואין על הנידול שיתקרא כהו"ס דה"ט של היתר וטפי הו"ל האיסור כמעמיד ולא בטל [ועי' ברמ"ל פ"א מתרומות]: (ב) כנעטע אילין: (ג) הוי משמע מה שאת עושה קודם הפסח אינו אוכל עד הפסח: (ד) ולא אמרינן דמה שאמר עד הפסח, אלפני כתי' קאי, ר"ל על שאת עושה, ר"ל על שאת עושה קודם אמרינן דעד הפסח הלאחריו קאי, ר"ל על איני אוכל: (ו) ר"ל משלי: (ז) ובנהנת, לוקה מדא' [ולכ"מ לרמב"ם, גם הוא לוקה, ולל"מ לרמב"ם רק הוא לוקה] אבל בלא הלכה מותר לה ליהנות קודם פסח ולא חילופיהן וכו'. פירוש לכהנילה בכל תנאי שבזמן, כזה או כקונם דבר זה היום אם תעשה דבר פלוני למחר, אסור בדבר זה היום כמא יעשה דבר פלוני למחר דבהנאי לא מודהר אינו [ספר"ב]:

דמדאין זרעו כלה הרי האיסור הראשון מעורב בהן [ולא הו"ל זרעו כמ"ל] וכיון שכן א"ל שהטבל מדהוה ליה דהו"ל. וגם בלא זה י"ל דדוקא כשקדם היתר לאיסור שייך בטול, אבל שתי' לאיסור בטענו' הרי קדם האיסור ליתר, להכי אפילו הוסיף חלק לא בטל. וחילוי מכלל שטעם כפרם ונעקר דלא אמרינן שיהטבל בר' [כדכר' נ"ו ב'] [ועי' י"ד ר"ז סג"ז ו"ו ח"א]. ולבאורה הוי' כ"ל דה"ט דכל שקדם האיסור אמרינן קמא קמא דמטע' לתוכו מהיתר בטל [כפי' מ"ג א'], אבל א"ל לומר כן, דאם קנס בקדם היתר למה בהוסיף ר' אסור. אע"כ ל"ל כהו"ס ב"ק [ק"א ב'] דבמערה בלי הפסק לא אמרינן קמא קמא וכו', וי"ל ראי' לדבריהם מהלכות [פי"ג מ"ה] דדם מת שנטף להוך דם חי טהור, דקמא קמא וכו', אבל בשפה לתוכו טמא, וי"ל קמא קמא וכו', ואיכ' הכא בשמילי' ותהגדילי' כל שעה ורגע. הו"ל שפיר בלא הפסק הקלות, ולא אמרינן כהו"ס קמא וכו'. אלא כ"ל דה"ט דכל שקדם האיסור, הוא עיקרו של הנידול, ואין על הנידול שיתקרא כהו"ס דה"ט של היתר וטפי הו"ל האיסור כמעמיד ולא בטל [ועי' ברמ"ל פ"א מתרומות]: (ב) כנעטע אילין: (ג) הוי משמע מה שאת עושה קודם הפסח אינו אוכל עד הפסח: (ד) ולא אמרינן דמה שאמר עד הפסח, אלפני כתי' קאי, ר"ל על שאת עושה, ר"ל על שאת עושה קודם אמרינן דעד הפסח הלאחריו קאי, ר"ל על איני אוכל: (ו) ר"ל משלי: (ז) ובנהנת, לוקה מדא' [ולכ"מ לרמב"ם, גם הוא לוקה, ולל"מ לרמב"ם רק הוא לוקה] אבל בלא הלכה מותר לה ליהנות קודם פסח ולא חילופיהן וכו'. פירוש לכהנילה בכל תנאי שבזמן, כזה או כקונם דבר זה היום אם תעשה דבר פלוני למחר, אסור בדבר זה היום כמא יעשה דבר פלוני למחר דבהנאי לא מודהר אינו [ספר"ב]:

לבית אביך עד הפסח. בתוי"ט ד"ה אחר הפסח. דהיא גופא קמ"ל שהיתה ליהנות קודם פסח. וכך פבואר בסוגיא רש"י ע"ב דאסורה ליהנות קודם פסח דבתנאי לא מותרת וטמא חלק אחר כך (ואפילו באת נהנית לוי' עד החג כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח כמבואר בסוגיא שם). וק"ל היא כל אם בלאחר דמי וכאומר עצמו באם אעשה טחילי האישר טענת עקורת תנאי וגם"ש הר"ן נדרים רע"ט ע"ב ובפרק נ' דשבועות ואם כן ניטא דאסורה בהנאי ער חג פשע שחלק לבית אביה קודם פסח ולא תחבר על הנאה שקודם הליכתה וצע"ג (י"ל שלוח עמר רבי) על הסימא. כי הרישא שאת

לבית אביך עד הפסח. בתוי"ט ד"ה אחר הפסח. דהיא גופא קמ"ל שהיתה ליהנות קודם פסח. וכך פבואר בסוגיא רש"י ע"ב דאסורה ליהנות קודם פסח דבתנאי לא מותרת וטמא חלק אחר כך (ואפילו באת נהנית לוי' עד החג כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח כמבואר בסוגיא שם). וק"ל היא כל אם בלאחר דמי וכאומר עצמו באם אעשה טחילי האישר טענת עקורת תנאי וגם"ש הר"ן נדרים רע"ט ע"ב ובפרק נ' דשבועות ואם כן ניטא דאסורה בהנאי ער חג פשע שחלק לבית אביה קודם פסח ולא תחבר על הנאה שקודם הליכתה וצע"ג (י"ל שלוח עמר רבי) על הסימא. כי הרישא שאת

נהנית לוי' עד הפסח כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח. וכך פבואר בסוגיא רש"י ע"ב דאסורה ליהנות קודם פסח דבתנאי לא מותרת וטמא חלק אחר כך (ואפילו באת נהנית לוי' עד החג כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח כמבואר בסוגיא שם). וק"ל היא כל אם בלאחר דמי וכאומר עצמו באם אעשה טחילי האישר טענת עקורת תנאי וגם"ש הר"ן נדרים רע"ט ע"ב ובפרק נ' דשבועות ואם כן ניטא דאסורה בהנאי ער חג פשע שחלק לבית אביה קודם פסח ולא תחבר על הנאה שקודם הליכתה וצע"ג (י"ל שלוח עמר רבי) על הסימא. כי הרישא שאת

נהנית לוי' עד הפסח כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח. וכך פבואר בסוגיא רש"י ע"ב דאסורה ליהנות קודם פסח דבתנאי לא מותרת וטמא חלק אחר כך (ואפילו באת נהנית לוי' עד החג כו' ג"כ אסור ליהנות קודם פסח כמבואר בסוגיא שם). וק"ל היא כל אם בלאחר דמי וכאומר עצמו באם אעשה טחילי האישר טענת עקורת תנאי וגם"ש הר"ן נדרים רע"ט ע"ב ובפרק נ' דשבועות ואם כן ניטא דאסורה בהנאי ער חג פשע שחלק לבית אביה קודם פסח ולא תחבר על הנאה שקודם הליכתה וצע"ג (י"ל שלוח עמר רבי) על הסימא. כי הרישא שאת

דינא הכי וכן בגמלא בהן אביו ואמו דפ"ג ועממא דכשעכשו במורה עדיין הוא חומר הכל חומר מן כ' לא הורע כח הנדר וז"ל הרמב"ם בפ"ה מה"ל שהרי גילה דעתו שלא הותר מקלט הנדר חלל כמו שגדר היה עובר ומחנה על אביו: הכופרי. פירשו הר"ב במשנה ה' פ"ג דתרומו: ויעל בנותך. כלומר ולא ימלאו מי שישא חוסן. דלמרי איכסי [כמוטוה ס"ג] רחילא בחר רחילא חולא. כלמה קן ביה: מה רחשה חמן של חלו להגרש. כן הנוסח בכל הספרים ויש לפרש כלומר מה רחשה לעשות מה שעשתה ר"ע מברטנורה

לו הלא הכופרי (ה). יפה ללב. הותר בכופרי. ולא בכופרי בלבד הותר אלא בכל הבצלים. מעשה היה. והתירו רבי מאיר בכל הבצלים (ס). פותחין לאדם בכבוד עצמו (א). ובכבוד בניו (א). אומרים לו אילו היית יודע שלמחר אומרין עליך. כך היא ווסתו של פלוני. מגרש את נשיו. ועל בנותך. יהיו אומרין בנות גרושות הן (א). מה ראהה (ג). אמן של אלו להתגרש (ד). ואמר אילו הייתי יודע שכן. לא הייתי נודר. הרי זה מותר (ה). ו קונם שאינו נושא את פלונית כעורה. והרי היא נאה. שחורה. והרי היא לבנה. קצרה. והרי היא ארוכה. מותר בה. לא מפני שהיא כעורה. ונעשית נאה. שחורה. ונעשית לבנה. קצרה ונעשית ארוכה (ו). אלא שהנדר טעות (ז). ומעשה באחד שנדר מבית אחרת הנייה. והכניסוה לבית רבי ישמעאל ויפודה. אמר לו רבי ישמעאל בני לזו נדרת. אמר לו לאו. והתירו רבי ישמעאל (ח). באותה שעה בכה רבי ישמעאל (ט). ואמר בנות ישראל נאות הן (ס) אלא שהעניות מנוולתן. וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קינה ואומרות בנות ישראל אל רבי ישמעאל:

ידעתי קן לא הייתי עובר כלל או הייתי חומר יקן מותר והדש חסור אבל אמר אילו הייתי יודע הייתי חומר כל יין חסור עלי מן הין מן היין הרי זה אין מותר לו אלא היין בלבד וכל שאר יין חסור: פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו. אם נדר לגרש את אשתו: מה ראתה אמן להתגרש. אם לא נגמלא בה ערות דבר. ונגמלא פונם את בניו. ולא חייסין במא יסקר שהוא אינו מתחרט. אלא שהוא טוב לומר שאינו חושש לכבוד בניו: ו אלא שהנדר טעות. מעיקרו כשעשת הנדר היטה לבנה ואינו לריך שחלה להכס: מעשה באחד שנדר וכו'. בגמרא מפרש דחסורי מחסרה והכי קתני רבי ישמעאל חומר אפילו כעורה ונעשית יפה שחורה ונעשית לבנה. ומעשה נמי וכו' דפ"ק לא שרי חלל בזמן שהיה הנדר טעות מעיקרו כגון שהיטה יפה כשעשת הנדר ורבי ישמעאל סבר שח"פ שלא נעשית יפה חלל להחר הנדר. הנדר מותר. דכיון שכולין ליפוסה לא היטה כעורה מעיקרא ואין הלכה כרבי ישמעאל:

בבניה. וכן הוא אומר בשאול (שמואל ב' א') בנות ישראל אל רבי ישמעאל פלונית כעורה. אבל הטור סימן רל"ב העתיק לפלונית שהיא כעורה: בנות ישראל אל שאול המלבישכם שני עם ערנים וגו':

יבין תפארת ישראל יבין
 אבל בחמר, הייתי חומר כל יין יחסר עלי מן היין, או חסור צהוש [רל"ב ט']; (כה) כלל קטן: (כח) וז"ל דנקט הק' ב' משניות מ"ז ומ"ח, דקמ"ל לא מצעייח במו"ד דהוה ע"פ חסס, דמעקר טקד לכולהו הנדר [נדרים דפ"ה א'], להכי ודאי אמרינן נעקר כולהו, אלא אפילו במו"ה נדר מייך וכלל, דהוה תולה נדרו בדבר בטעות, וז"ל התרה כלל, אפ"ה הוה כולהו. ונס במו"ה גופא לא זו אף זו קתני, דלא מצעייח ביין, אמרינן אילו ידע דיסן יפה, לא היה חסר עלמו כלל ביין, דהרי כל יין יתסן, אלא אפילו בכלל, לא אמרינן אפילו היה יודע דכופרי יפה אפ"כ היה חסר עלמו בשאר בצלים, ולהכרי, קמ"ל דאפ"ה הוה כולהו: (ל) נ"ל דקמ"ל אפ"כ דכיון דודאי לנעורא נעשיה החסון, סד"ל דנס לכבוד לא חסס, קמ"ל דכבודו עדיפא ליה מלעורא דגופו [כפסודין מ"ה א']; לא ולא חייסין שיסקר: (לב) מסתמא מדיחא אשה רעה, וראוי למנוע מצותיה שמסתמא רחילא בחר רחילא ועבטן כעבט חמן: (לג) כמו ירחתה דדרך התנה לשנות מנפסל לפסול, כמו הלזן ארום [וע']

רמב"ם פ"ה מה"ל שהרי גילה דעתו שלא הותר מקלט הנדר חלל כמו שגדר היה עובר ומחנה על אביו: הכופרי. פירשו הר"ב במשנה ה' פ"ג דתרומו: ויעל בנותך. כלומר ולא ימלאו מי שישא חוסן. דלמרי איכסי [כמוטוה ס"ג] רחילא בחר רחילא חולא. כלמה קן ביה: מה רחשה חמן של חלו להגרש. כן הנוסח בכל הספרים ויש לפרש כלומר מה רחשה לעשות מה שעשתה ר"ע מברטנורה

פ"ה מה"ל שהרי גילה דעתו שלא הותר מקלט הנדר חלל כמו שגדר היה עובר ומחנה על אביו: הכופרי. פירשו הר"ב במשנה ה' פ"ג דתרומו: ויעל בנותך. כלומר ולא ימלאו מי שישא חוסן. דלמרי איכסי [כמוטוה ס"ג] רחילא בחר רחילא חולא. כלמה קן ביה: מה רחשה חמן של חלו להגרש. כן הנוסח בכל הספרים ויש לפרש כלומר מה רחשה לעשות מה שעשתה ר"ע מברטנורה

שנויי נוסחאות
 מעשה. דג"ז ומעשה. אומרין לו. ומעשה. ואומרין. אומרין עליו. דכ"ק ומעשה. יהו אומרין. כך היא. דג"ז הוא. ופרו. ככ"ק מקד הו"ז כפחה. מגרש (את). כ"ק. שמגרש. כמסני' למי' ככ"ק כגרש. יהו אומרין. דג"ז היו אומרין. גרושות. דג"ז וככ"ק ומעשה. גרושה. מה ראתה. כמסני' ומה ראת נגלוין מנכ"ז לא מה ראה באמן; ככ"ק וכו' פח ראת. (שפ' איו). כה"ש ליה. שכן. דג"ז וכמסני' שהוא פן; ככ"ק שכן הוא. ו שאינו. ככ"ק וכמסני' וכ"ק שאני. את פלונית. כמסני' לפלונית וכה נגמ' (ס"ה ע"ב). כעורה. כמסני' כעורה הוא. נאה. דג"ז נאה וכן כמסני'. שהיא כעורה. ככ"ק שהיתה כעורה ומעשה. דג"ז וכ"ק וכמסני' מעשה. והכניסוה (לבת). דג"ז והכניסוה וליה. לו. ככ"ק וכמסני' וכמסני' מו. ודדיר. כמסני' והתירה ככ"ק והתיר לו. שהעניות. כמסני' שעות. (בני) נושאות. כמסני' ליה. אפ"ר. דג"ז ועל. שאול בבניה. דג"ז וככ"ק וכמסני' וכמסני' על. כ"כ. בבניה המלבישכם שני עם ערנים וכו' וכה ככ"ק וכ"ק. סוף הפסוק.

ראשון לציון
 פ' במשנה ב' ר"ח חמן לא מה רחשה נאמן וע' תו"ט: